

tingui res a veure amb les formes germàniques i les romàniques. Ja Jud arribava a l'assenyada conclusió que el tipus *pegar* provenia d'un *PĪCĀR- i el fr. *pi-chier*, amb les seves prolongacions, d'un *PĪCCĀR-, inseparables l'un de l'altre i que podrien pertànyer a dues tongades cronològicament diferents d'un mateix mot d'origen desconegut. Pel que fa al germànic es pot suggerir que es tracti d'un mot pre-romà en P-, manllevat d'un romànic primitiu pel germànic primigeni, les sordes del qual eren aspirades i les sonores tenien una sonoritat imperfecta, amb la fesomia acústica de sordes «lenes», cosa que duria a adaptar la P- no aspirada estrangera (per més que no fos «lenis») en forma de B-.

Convindria reflexionar més sobre la possibilitat que en el tipus pre-francès *PICCARIU, i en el germano-italià *BIKKARI, -ERI, hi hagués el resultat d'encreuaments progressius entre βίχος, πιθάριον (infra) i el celtoide BACARIUM.

En el DECH acabava cridant l'atenció sobre una analogia curiosa amb un mot ben llunyà: el scr. *piṭharam* 'rupí, olla, paella', documentat des del Mahabhàrata, i scr. búdic *piṭhārikā* id. Hi ha gran semblança en la cosa, i força coincidència en els sons, si bé espatllada per la diferència en la consonant medial: això i la separació geogràfica ens deixen escèptics sobre tota connexió; un enllaç indirecte i hipotètic a través de l'irani o altra llengua indoeuropea oriental, restaria ben enlaire; Mayrhofer dubta entre un origen meso-índic indoeuropeu i una etimologia mündida; els seus agafadors per a una cosa i altra resten ben incerts (búdic *piṭaḥ* 'cistella'??).

Potser s'ha de pensar en un manlleu del grec, com sigui que el Mahabhàrata és un text relativament tardà, començat el S. VI a. C., però amb afegits molt posteriors; i els textos búdics encara ho són més: el grec *πιθος* «tonneau ou grande cruche en terre pour le vin» és un mot cabdal del grec de sempre (Ilíada, Odissea, Heròdot, els grans àtics etc.), i el seu diminutiu *πιθάριον*, que pogué existir des d'antic, va donar l'it. *pitale* «càntero» [1615], amb variant dial. *pitta(r)ro* [1550, 1585], avui molt estesa pels dialectes adriàtics i meridionals amb sentits com «vaso da fiori, vaso per olio», 'olla', 'gibrelleta' (enllaços indoeuropeus un poc vagues amb l'arrel BHEIDH-, IEW, 153, ço que descarta que els mots índics siguin germans del grec, però no que en siguin fills). En tot cas sembla clar que no hi ha enllaç fonètic possible amb el nostre mot romàno-germànic.

DERIV.: *Pitxeller. Pitxera* [1435]. *Pitxerada. Pitxerango* mall. (DAG.). *Pitxerar, -erejar* (DAG.). *Pitxerer. Pitxerull, petx-, pitxo(r)ull. Pitxet. Pitxó*, Esplugu (BDC xx, 232) per encreuament amb *pijó* 'picó', 'sustentacle de la terrissa enforçada'.

1 L'observació que han introduït els editors pòstums del dicc. de Kluge que les l llargues s'escurcen en posició pretònica en llatí vulgar només mostra la irresponsabilitat dels germanistes nazis, car ningú ha insinuat mai l'existència de tal fenomen fonètic ni hi ha el més lleu fonament per a tal canvi.

Pitxerello, encreuament de *xitxerello* amb *pitxorino* *Pitxerer, pitxerull, pitxet*, V. *pitxer Pitxo(l)* alteració de *trompitxo*; no és solament de Gandesa (AlcM): Priorat *pitxol* 'baldufa' (Bru, Misc. Folk. Aràbia, 157) per influència de *pijjar* o d'un congènere del cast. *peon(za) Pitxo*, V. *pèsol Pitxó* castellanisme intolerable per *colomí Pitxó*, V. *petxina Pitxol*, més aviat *pitxol*, i *pitxola*, V. *petit Pitxola*, V. *peu Pitxolat* 'puntejat, aspergit de brodadets' en dos docs. del S. xv, pres de l'it. dial. *picciolato*, it. antiq. *picchiolato* = it. *picchiettato* «punteggiato con vari colori o altro che ne renda ineguale la superficie» *Pitxolí*, V. *pijjar Pitxolina*, en el Flamicell no pot ser italianisme, V. *pixar Pitxolino*, V. *petit Pitxorina*, V. *petit*, però tant la -r- com la -tx- i la procedència manacorina apunten al mossàrab, i en tot cas rebutgem la suggerència italiana *Pitxo(r)ull*, V. *pitxer Pitxot*, V. *petit Piu, piua, piuada, piuar, piuet, piula* etc., V. *piular*

PIULAR, onomatopeia de la veu dels ocells i altres bestioles; no ve del ll. *piṭilare*, ni del fr. *piailler*, ni del cast. *piar*, si bé tots plegats són formacions paral·leles, i encara més l'it. *pigolare* id. □ 1.ª doc.: 1372, JMarc.

Tant aquest com el *Torcimany* d'Aversó (15, 735, 1077, 238) registren aquest mot en una o més formes verbals: *piulà, piule, piuli*, i així mateix *piula* que podria ser també substantiu; AlcM en dona un testimoni en Roís de Corella; indirectament ens els testifica cap al mateix temps l'adjectiu *piulador* a l'Urgellet: «l'alberc de N'Àleu del Ges fa --- tres polles *piuladors*»,¹ a. 1518, *Spill* de Castellbó, amb referència a aquest llogaret del terme de Cerc (f° 140r).

55 Fins avui en dia és encara una paraula d'ús general des de les Maleïdes i el Canigó fins al País Valencià i les Illes (civ. «*piulà*: *piar*», PzCabr.): «—Veiam, recita la lliçó!— / La lliçó: poc que ell la sabia! / Me feia com aquei que sab, / i --- deia barrets i barretines. / Lo mestre l'escotava amb un aire enfadat... / Mé, del temps que el mestre rembola, / mí-ci que s'ou: —Piu-piu, piu-piu. / --- / —Qui *piula* d'aqueixa manera? —crida 'l mestre— / mé que és això? Que sem dins d'una pardalera? / Me'n vai a punyir tots, jo!»,⁴⁵ Saisset (*Perpiny.*, 77).

Pels Pirineus, fins a Benasc: «gorjear: *els moixons piulen mol bé* --- en otras localidades --- *piulan* los pollos recién nacidos», Ferraz (87); pall. *piulá l poléit* (Tor i Esterri de Cardós, 1932, 1934); men. *piular* «cridar, guiscar», Ferrer Ginart (*Rond.*, p. 224); 'cantar amb veu aguda': «--- és a dir que 'n té tres de punts: *do* sostengut, *re* i *mi*, graves; i, els matexos, *piulats*, o d'una octava més amunt», Camps Merc. (*Folk.* II, 105). En particular a Val. es diu també del *piu-piu* de l'escorpi: «l'aliacrà *piula*», Museros (1962).

Com ja és d'esperar tenim el mot en la forma més igual en llengua d'oc: oc. ant. *piular* que ja figura en el Jaufre i en Daudè de Pradas (*Rayn.* IV, 546), avui amb arrelament àdhuc toponímic fins al Bearn, on anomenen *Peyre-piule* un penyal amb tornaveu a la Vall